

FENIX — Voltooid

Werken & cultuur op Katendrecht

Inhoud

Samenvatting	4
Impact	10
Nieuw cultureel concept:	
Danshuis	11
Flexibele Middenzaal	35
Voorzieningen buurt:	
Fenix Passage	37
Ondergrondse fietsenstalling Dolf Henkesplein	39
Levendige plint	41
Groene buitenruimte:	
Kade	44
Buizenpark	46
Daktuin	48
Transformatie cultureel erfgoed:	
Restauratie Loods	49
Overzicht – facts & figures	56

“FENIX is all about movement”

Ma Yansong

Architect en oprichter MAD Architects - architect FENIX

Samenvatting

Met FENIX Voltooid transformeert Droom en Daad de historische Fenixloodsen -ooit de grootste loods ter wereld- tot een nieuwe culturele *hub* op Katendrecht, voor Rotterdam en Nederland. Het omliggende gebied krijgt nieuwe culturele functies, voorzieningen en een groene kwaliteitsimpuls.

Transformatie cultureel erfgoed

Wanneer Provimi verhuist, komt het laatste gedeelte van circa 8000m² van de oorspronkelijke Fenixloods beschikbaar. Hierdoor ontstaat een unieke kans voor Rotterdam om beide Fenix bouwdelen in oude luister te herenigen. Ten gevolge van achterstallig onderhoud, in combinatie met de grootte van het gebouw, is er sprake van een zeer grote restauratieopgave. De restauratie keuzes die door Droom en Daad gemaakt zijn bij FENIX worden herhaald bij Provimi. Bij ingrepen wordt gekeken naar de relatie met de monumentale delen en met het ontwerp voor FENIX. Hierdoor ontstaat een consistent beeld. Het culturele erfgoed blijft behouden, wordt gerestaureerd en krijgt een publiek-culturele invulling voor de wijk en de stad. Zo wordt deze bijzondere Rotterdamse plek toegankelijk en aantrekkelijk voor iedereen.

Nieuw cultureel concept

1. Danshuis

De kern van FENIX Voltooid is het nieuw te realiseren Danshuis. Rotterdam is de thuisbasis van de Nederlandse dans. Het Danshuis dient ter aanvulling op de bestaande infrastructuur van dans in Rotterdam. Een Danshuis op deze schaal is uniek in Nederland: één plek waar dansgezelschappen, individuen, amateur of professional, met en zonder beperking, maker en publiek samen komen. Het Danshuis kent een kern van vaste gebruikers, met als grootste Scapino. Hiernaast is het Danshuis tevens bestemd voor flexibele gebruikers. De openbare en gedeelde voorzieningen (café, kantoren, fysiotherapie, kostuumatelier) zijn bestemd voor alle gebruikers.

2. Flexibele middenzaal

Naast het Danshuis bevat FENIX Voltooid een nieuw te realiseren flexibele middenzaal voor dans- en theatervoorstellingen. De middenzaal heeft een capaciteit van circa 350 stoelen en voorziet in een lacune in het aanbod van zalen in Rotterdam. De middenzaal komt op het voorplein van Provimi te staan – de silo wordt hiervoor verwijderd. MAD Architects ontwerpt de middenzaal, zodat er een architectonische eenheid ontstaat met FENIX, en er zo stedenbouwkundig sprake is van FENIX Voltooid.

Groene buitenruimte

Kade

Door het Provimideel aan FENIX te koppelen, wordt ook de kade doorgetrokken. De kade wordt vergroend en is de connectie tussen de Rijnhaven en het Buizenpark.

Buizenpark

Het Buizenpark krijgt een groene kwaliteitsimpuls. De ingang van het park aan de Provimizijde wordt ontsloten, en de middenzaal ligt aan het park.

Daktuin

Bovenop Provimi komt een openbaar toegankelijke daktuin van circa 2000m². Tijdens de openingstijden van het Danshuis is de daktuin gratis toegankelijk. Tevens wordt er geprogrammeerd.

Samenvatting

Voorzieningen buurt

Fenix Passage

Tussen de Fenixloods en Provimi wordt de Fenix Passage weer in ere hersteld. Deze oorspronkelijke voetgangerspassage tussen de Veerlaan en de kade wordt weer open gemaakt en biedt straks ruimte aan circa 15 ondernemingen uit en voor de buurt. Circa 600m² wordt casco opgeleverd voor behoeften uit de wijk.

Ondergrondse fietsenstalling

Onder het Dolf Henkesplein wordt een openbare ondergrondse fietsenstalling gerealiseerd voor circa 700 fietsen.

Levendige plint

De plint in het Danshuis is open voor gebruikers en publiek van 9 uur 's ochtends tot 23 uur 's avonds. Hier is een open podium, een danswinkel, een café, een infobalie en een tentoonstelling over dans.

Kantoren

Op de kop van Provimi, aan het Buizenpark, komen de werkruimten en kantoren voor de circa 80 FTE in het Danshuis.

Droom en Daad

Droom en Daad creëert nieuwe culturele plekken in Rotterdam, voor bewoners en bezoekers. Bij voorkeur transformeert de stichting hiervoor typisch Rotterdams erfgoed, waardoor het verleden van de stad zichtbaar en toegankelijk blijft. Hierin ontwikkelt Droom en Daad culturele concepten die nog niet bestaan. In het Veerhuis komt een schrijfhuis, het Batavierhuis is een (t)huis voor muzikanten en in de voormalige doopsgezinde kerk aan de Noordmolenwerf komt de Muziekwerf: een plek waar jongeren samen muziek maken. Het Park is gerenoveerd en FENIX wordt straks de plek waar verhalen over migratie worden verteld.

Samenvatting

De onderdelen verwijzen naar de kaart op de volgende pagina:

1. Ondergrondse fietsenstalling

De openbare fietsenstalling die onder het Dolf Henkesplein gerealiseerd wordt, zorgt ervoor dat fietsen niet op straat geparkeerd hoeven te worden. Hierdoor ontstaat er voldoende ruimte voor groen, en het gebruik ervan door bewoners en bezoekers.

Er is ruimte voor circa 700 fietsen.

2. Fenix Passage

Voorzieningen voor de buurt zijn wenselijk. Van oorsprong bevindt zich tussen Fenixloods II en het Provimideel een passage. Droom en Daad wil deze passage in ere herstellen en er ruimte maken voor ondernemingen van en voor de buurt: een bakker, een kleermaker of een tentoonstellingsruimte voor Katendrechtse kunstenaars. **De Fenix Passage van circa 600m2 biedt ruimte aan circa 15 initiatieven en circa 30 FTE.**

3. Levendige plint

De plint in het Danshuis is voor gebruikers en publiek toegankelijk. Hier komt een infobalie, een danswinkel, een open podium en een tentoonstellingsruimte. Ook is hier alle informatie over de activiteiten in het Danshuis te vinden, de mogelijkheid om in te schrijven voor een workshop Zumba of een kijkje te nemen in het kostuumatelier. **De plint is een open, levendige plek en is de 'huiskamer' van het Danshuis.**

4. Groen en toegankelijk dak

Het dak wordt hoogwaardig vergroend. Gebruikers en bezoekers zijn welkom om hier even uit te waaien. **Zo wordt er circa 2000m2 openbaar groen toegevoegd op Katendrecht.**

5. Danshuis

In de loods worden dansstudio's professioneel geëquipeerd met o.a. een geluidsinstallatie, zwevende vloeren, goede ventilatie, klimaat-beheersing en goede belichting. Vanuit het atrium zijn de verdiepingen en studio's zichtbaar en onderling verbonden. **Het Danshuis is een nieuw concept in Nederland.**

6. Werkruimten Danshuis

In het Danshuis ontstaat werkgelegenheid voor professionals en ondersteunend personeel dat dagelijks betrokken is bij de activiteiten. Het kopblok is bestemd voor de ondersteunende kantoren. De gebruikers kunnen de backoffices delen, wat hen (financiële) voordelen biedt. **Het Danshuis biedt plek aan circa 60 FTE en circa 80 werknemers.**

7. Doorgetrokken kade

De transformatie van Provimi maakt het mogelijk om een grote publieke ruimte aan het gebied toe te voegen. Aan de waterkant wordt het Buizenpark gekoppeld aan de Paul Nijghkade en aan de Veerlaan. **Zo wordt de Rijnhaven met het Buizenpark verbonden.**

8. Buizenpark

Katendrecht kent een dichte bebouwing. Het Buizenpark vormt 'het park van Katendrecht'. Droom en Daad wil zich inspannen zodat heel Katendrecht volop kan genieten in en van het groen. **Het Buizenpark krijgt een kwaliteitsimpuls.**

9. Flexibele middenzaal

Op het plein voor Provimi wordt de silo afgebroken – tot grote opluchting van de buurt. Hierdoor is er ruimte beschikbaar voor een middenzaal met circa 350 stoelen. **Rotterdam krijgt een middenzaal.**

Samenvatting

1. **Ondergrondse fietsenstalling**
(circa 700 fietsen)
2. **Fenix Passage**
(circa 600 m2)
3. **Levendige plint**
4. **Groen toegankelijk dak**
(circa 2000 m2)
5. **Danshuis**
(circa 8000 m2)
6. **Werkruimten Danshuis**
(circa 80 FTE)
7. **Doorgetrokken kade**
8. **Buizenpark**
9. **Middenzaal Theater**
(circa 350 stoelen)

Impact

Stedenbouw, architectuur, buitenruimte en mobiliteit

- Het Provimi gedeelte wordt weer samengevoegd met het oorspronkelijke gebouw: de Fenixloods II.
- De kade voor de loodsen wordt ontsloten en verbonden met het Buizenpark.
- Het Buizenpark wordt verbonden met de Paul Nijghkade en het Deliplein.
- Door de architectuur van MAD Architects worden de loodsen één geheel en ontstaat er een architectonische parel aan de Maas. Een nieuwe landmark voor Rotterdam, die vanaf verschillende kanten van de stad te bewonderen is.
- Architectonische ingrepen zijn in harmonie met het monument en met de Tornado van FENIX, waarmee het oorspronkelijk bouwvolume wordt gerespecteerd.
- De omgeving wordt hoogwaardig vergroend.
- De fietsenstalling onder het Dolf Henkesplein geeft ruimte aan circa 700 fietsen waardoor het plein toegankelijk en aantrekkelijk wordt.
- FENIX Voltooid is toegankelijk voor alle gebruikers: kinderen, volwassenen, ouderen, validen, minder validen, mobiel of minder mobiel, met of zonder begeleiding.
- Voor Buzz010, de wijkbus, de zorgtaxi en ander vervoer vanuit de WMO komen er ruimschoots mogelijkheden om het Danshuis te bezoeken.
- In en om het Danshuis is rekening gehouden met goede mobiliteit; geen hobbelige klinkers of venijnige losse stenen op straat. Goede bereikbaarheid tot aan de deur voor speciaal vervoer. Oplaadpunten op straat voor een scootmobiel en voor een elektrische zorgfiets.

Samenleven en welzijn

- De zware industrie maakt plaats voor functies die passen bij de wijk.
- De levendigheid zorgt voor sociale veiligheid.
- De Fenix Passage biedt mogelijkheden voor commerciële buurtinitiatieven.
- Het Danshuis is voor iedereen toegankelijk.
- De groene daktuin is voor iedereen toegankelijk.

Economie, werk en inkomen

- Er ontstaat nieuwe en gevarieerde werkgelegenheid met de komst van het Danshuis.
- Er ontstaat een shared service door de organisatorische kruisbestuiving tussen dansgezelschappen: het delen van de backoffice scheelt kosten in de exploitatie.
- Zelfvoorzienend: Droom en Daad zorgt voor zelfdragende investering en exploitatie voor de lange termijn.
- Het Danshuis is toegankelijk voor iedereen: er staat muziek aan, er is een dansvloer en iedereen is welkom om te bewegen.
- Het Danshuis trekt naar schatting zo'n 60.000 bezoekers per jaar (unieke gebruikers en publiek).
- Het Danshuis, de Fenix Passage en de horeca bieden aan circa 150 mensen werkgelegenheid.
- De Flexibele middenzaal trekt naar schatting ten minste circa 35.000 bezoekers (publiek) per jaar.

Onderwijs en cultuur

- Rotterdam krijgt er een nieuwe culturele bestemming bij. Een heel gebouw gewijd aan de dans is uniek in Nederland.
- Het Danshuis faciliteert en inspireert de artistieke kruisbestuiving. Hierdoor ontstaan er nieuwe samenwerkingen tussen verschillende dansinstellingen.
- Het Danshuis wil een educatieve functie voor de stad vervullen op het gebied van de positieve impact van dans. Hoe draagt dans bij aan je zelfvertrouwen, je mentale- en fysieke weerbaarheid en je plezier? Ontdek het in het Danshuis!
- Rotterdam krijgt er een middenzaal bij, ontworpen door MAD Architects.

Impact

Sport, zorg en welzijn

- De impact van dansen op de gezondheid is alom bekend. Met een gebouw geheel gewijd aan dans, die deze discipline op een inspirerende en laagdrempelige manier voor iedereen toegankelijk maakt, draagt Rotterdam bij aan de fysieke- en mentale gezondheid van haar bewoners.
- In het Danshuis is ruimte voor professionele dansers, amateurdansers en andere geïnteresseerden ongeacht leeftijd, achtergrond, mentale en/of fysieke beperkingen. Het Danshuis is voor iedereen!

Identiteit Rotterdam (Zuid)

- Behoud van een markant gebouw op een historische plek aan het water op Rotterdam Zuid.
- Dezelfde vitaliteit die de loods bij de opbouw had, wordt nieuw leven ingeblazen met een publieke functie.
- Rotterdams erfgoed in ere hersteld, open voor bewoners en bezoekers van Rotterdam.
- Rotterdam versterkt met het Danshuis haar positie als dansstad.
- Het inclusieve en dynamische karakter van Rotterdam wordt hier zichtbaar gevierd. Alle bevolkingsgroepen en alle economische en sociale achtergronden, ontmoeten elkaar door dansen.
- Het Danshuis en de vergroende buitenruimte appelleert aan het lokale gevoel van trots, voor Katendrechters, Kapenezen en Rotterdammers.

Noodzaak buurt

Naast de vele gesprekken met de danssector heeft Droom en Daad FENIX Voltooid tevens getoetst bij de buurt. Zo was Droom en Daad in maart en juni j.l. aanwezig bij diverse buurtbijeenkomsten op Katendrecht.

Uit de bijeenkomsten blijkt dat FENIX Voltooid tegemoet komt aan de behoeften van de buurt; een publieke plek en géén hoogbouw.

Nieuw cultureel concept

Danshuis

**“Rotterdam is de thuisbasis van de drie oudste
dansinstituten van ons land:**

Codarts Rotterdam (opgericht in 1931)

Scapino Ballet Rotterdam (opgericht in 1945)

en het HipHopHuis (opgericht in 2002)

**De betekenis en de pioniersgeest van deze drie dansinstellingen
vormen de ruggengraat van de dans in Rotterdam en in Nederland.**

Daarom past het Danshuis in Rotterdam.”

Samuel Wuersten

Oud directeur dans en lid college van bestuur Codarts Rotterdam
Artistiek en algemeen directeur Holland Dance Festival
Artistiek directeur BA/MA Dance, Zurich University of the Arts
Mede-initiator Danshuis

Onthulling Moments Contained (2023),
Choreografie Sheree Lenting

Danshuis

Jong, oud, groot, klein, beweeglijk of minder mobiel, ervaren of onervaren: iedereen kan dansen. Het Danshuis viert deze kunstvorm op een open en inspirerende wijze.

Rotterdam thuisbasis Nederlandse dans

De oorsprong van de Nederlandse dans ligt in Rotterdam. De stad is de thuisbasis van de oudste dansvakopleiding van ons land: **Codarts**, opgericht in 1931 door danspionier Corrie Hartong. **Scapino Ballet** Rotterdam (1945) is het oudste dansgezelschap van ons land, opgericht door Hans Snoek. In 2002 werd het eerste **HipHopHuis** ter wereld (!) opgericht in Rotterdam.

Huidige staat van de dans

Rotterdam heeft een gevarieerde danssector met gezelschappen en productiehuisen zoals Conny Janssen Danst, Lloyds Company, Dansateliers en Misiconi Company. Er is ook ruimte voor nieuwe veelbelovende initiatieven zoals de Rotterdam International Duet Choreography Competition en de International Dance League. Ook amateurs zijn volop in beweging in Rotterdam. Er wordt op circa 168 plekken gedanst: van Hoek van Holland tot Feijenoord. Rotterdamers van alle leeftijden dansen verschillende genres en stijlen: van peutedans tot popping.

In het Danshuis wordt dans toegankelijk en uitnodigend voor makers en publiek

Hans Snoek, oprichter Scapino Ballet

Corrie Hartong, oprichter Codarts

HipHopHuis

Danshuis

Noodzaak danssector

Niettemin staat de professionele en artistieke ontwikkeling van het dansveld in Rotterdam onder zodanige druk dat dit ten koste gaat van de slagkracht en potentie van deze bijzondere sector. Er is dringend behoefte aan geschikte studio's voor zowel professionele als amateur-gezelschappen. Veel locaties voldoen niet aan de minimale eisen voor goede en toegankelijke huisvesting. Het Danshuis vormt een aanvulling op de faciliteiten voor amateurs en professionals, voor gezelschappen en individuen. Het draagvlak voor het Danshuis is groot; Droom en Daad heeft met nagenoeg alle gezelschappen en individuen uit de sector in Rotterdam en daarbuiten gesproken. Iedereen is enthousiast over het Danshuis als aanvulling op hun bestaande infrastructuur en over de potentie om Rotterdam wereldwijd op de kaart te zetten als dansstad.

Gezondheid & sociale cohesie

Dansen is niet alleen een kunstvorm, maar ook een activiteit die bijdraagt aan fysieke en mentale gezondheid. Hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder heeft veel onderzoek gedaan naar de positieve effecten van dans op mensen met Parkinson of Alzheimer. Hieruit blijkt dat zelfs een geringe mate van dansen al een positieve impact heeft op de gezondheid van deze patiënten. Dansen helpt ook tegen depressie en dementie, en het vergroot je zelfvertrouwen. Daarnaast stimuleert het cognitieve functies waardoor ouderdomsziekten langer buiten de deur blijven. Of je nou hip-hopt of klassiek ballet doet, een salsa danst of aan line-dancing doet. Je beweegt op muziek, en doet dat vaak samen, dus ook voor de verbinding en het sociale aspect is dansen bevorderlijk.

Cultureel aanbod Katendrecht

Met de vestiging van het Danshuis wordt de culturele infrastructuur op Rotterdam Zuid permanent geborgd. De opening van het Nederlands Fotomuseum (2025) in Santos, van FENIX (2025) als plek waar de verhalen van landverhuizers worden verteld, de groeiende activiteiten van Walhalla en Verhalenhuis Belvédère, het heropende Theater Zuidplein en de toekomstige cultuurcampus geven Katendrecht en Rotterdam Zuid een enorme culturele impuls. Dat moet ook wel, want alleen al in de Rijnhaven komen minstens 10.000 nieuwe mensen wonen. Voor al deze nieuwe inwoners, en voor de bestaande, zijn de culturele voorzieningen een toevoeging voor hun leefbaarheid en de verbinding. Met elkaar en met de stad.

DANSHUIS

Danshuis - concept

Het concept voor het Danshuis is nieuw in Nederland. Er is geen ander gebouw in ons land geheel gewijd aan de dans, waar diverse gezelschappen, individuele makers, amateurs en professionals, met en zonder beperking, jong en oud bij elkaar komen om samen te werken, kennis te delen en gewoonweg te genieten van samen bewegen op muziek.

Concept

De doelgroepen voor het Danshuis zijn professionals, studenten, amateurs en publiek. Het Danshuis kent straks vaste en flexibele gebruikers. Er wordt door de professionals, studenten en amateurs waar mogelijk gebruikt gemaakt van shared spaces (kantoren, gym, geluidsstudio's, kostuumatelier). Publiek is welkom om de permanente tentoonstelling te bezoeken en een kijkje te nemen vanuit het atrium naar de studio's, het kostuumatelier, het decoratelier of op de daktuin te genieten van het groen.

Doelgroepen Danshuis

Professionals

In het Danshuis is straks plek voor professionele dansgezelschappen of individuen. Scapino zal als grootste vaste gebruiker het Danshuis betrekken. Daarnaast krijgen andere Rotterdamse gezelschappen zoals Misiconi, Conny Janssen Danst, WArD/waRD, HipHopHuis de ruimte om studio's te gebruiken – vast of flexibel – en gebruik te maken van shared spaces zoals kantoorroimte, geluidstudio of de showcase studio.

Studenten

Het Albreda College en Codarts hebben aangegeven graag gebruik te maken van de faciliteiten van het Danshuis. In het Danshuis kunnen masterclasses verzorgd worden, of workshops die logistiek niet goed passen in de huidige faciliteiten van de scholen.

Amateurs

Op 109 plekken in Rotterdam dansen op regelmatige basis amateurs. Of dit nu een Zumba workshop is of een popping cursus. Ook de kleintjes dansen veel, zoals bij Dansschool Evites bijvoorbeeld. Voor amateurs biedt het Danshuis de mogelijkheid om in een professioneel geoutilleerde studio te dansen, of op het open podium in de lobby.

Publiek

Voor het publiek is het Danshuis dé plek om geïnspireerd te worden door dans, een kijkje achter de schermen te krijgen, meer te leren over dans in Rotterdam, de geschiedenis van dans in Nederland te ontdekken en gemotiveerd te worden om zelf een les te volgen.

Gebruikers Danshuis

Vast

De grote, vaste gebruiker is Scapino. Naast Scapino huizen een aantal andere vaste gebruikers in het Danshuis. Doordat er faciliteiten zoals studio's, kleedkamers, de gym, kantoren gedeeld worden, kunnen veel gezelschappen gebruik maken van het Danshuis. Denk aan Dansateliers, Lloyds Company, RIDCC, International Dance League en Misiconi.

Flexibel

Ook flexibele gebruikers zijn welkom: een gastchoreograaf, een gelegenheidsgezelschap of een individuele maker. Net als scholen, mensen met een gezondheidsbeperking zoals Alzheimer of Dementie of een kinderdansschool.

Activiteiten Danshuis

Het Danshuis kent een vaste organisatie die zorg draagt voor het gebruik van ruimtes en de programmering in het Danshuis. Ook verzorgen zij het onderhoud en het gebruik van de shared spaces zoals het kostuumatelier, de gym met pilates apparatuur voor dansers of de fysiotherapieruimte.

De organisatie van het Danshuis heeft drie kerntaken:

1. optimaal gebruik van de faciliteiten in het Danshuis door doelgroepen
2. bevordering professionele, artistieke en maatschappelijke ontwikkelingen van dans in Rotterdam
3. het stimuleren van de interesse in en deelname aan dans door publiek

Daarnaast heeft het Danshuis een bijzondere missie: alle Rotterdamse kinderen hebben voor hun 12^e gedanst in het Danshuis.

Aantal gebruikers en bezoekers

Het Danshuis trekt naar schatting per jaar circa 60.000 mensen (unieke gebruikers en publiek).

Danshuis

In het Danshuis wil Droom en Daad de ontwikkeling van de dans in Nederland bevorderen. Op artistiek en op maatschappelijk gebied.

De artistieke ontwikkeling wordt bevorderd doordat professionals samenwerken, er kennis en ervaring wordt uitgewisseld en doordat er backoffice gedeeld kan worden zoals een kostuumatelier of een geluidsstudio. Hierdoor ontstaat een stevigere infrastructuur van de dans in Rotterdam.

Daarnaast wil het Danshuis de maatschappelijke ontwikkeling van dans bevorderen.

In samenwerking met Rotterdamse zorginstellingen (ziekenhuizen, revalidatiecentra, verzorgingshuizen) kan er een programma worden ontwikkeld dat zich richt op de gezonde impact van dansen. Daarnaast kan het Danshuis zich inzetten om inclusiedansgezelschappen te helpen professionaliseren.

Lessen, educatie en optredens behoren allemaal tot de mogelijkheden in het Danshuis.

Alvin Ailey American Dance Theater in Luxor, Rotterdam, 2019

Danshuis - indeling

De onderdelen verwijzen naar de afbeelding op de volgende pagina:

Plint

De begane grond van de loods nodigt uit door de grote, open ruimte met krachtige kolommenstructuur.

Tentoonstellingsruimte

In de tentoonstellingsruimte betreed je de wereld van dans van vandaag, gisteren en morgen. Hier ontdek je de geschiedenis van het oudste Nederlandse dansgezelschap Scapino en de oudste dansvakopleiding Codarts, die beiden in Rotterdam zijn ontstaan. De ontwikkeling van dans in Nederland en in Rotterdam in het bijzonder is op inspirerende wijze tentoongesteld met behulp van beeld, video en tekst.

Open podium

Op het open podium repeteert een stel de tango. Ook kinderen volgen hier makkelijk een workshop. Het podium staat voor de stad ter beschikking.

Café, winkel en infobalie

Het café is open, de geur van koffie hangt in de lucht. In de winkel tref je een uniek aanbod van dansboeken, muziek, danskleding en -schoenen van spitzen tot sneakers. Bij de infobalie vind je alle informatie over het Danshuis en de danslessen die je kunt volgen.

1e, 2e en 3e etage

Dansstudio's

Op alle verdiepingen zijn professioneel geëquipeerde dansstudio's gevestigd. Ze zijn bestemd voor een mix van vaste- en flexibele gebruikers. Van klassiek ballet tot hiphop, van een buitenlands dansgezelschap dat hier komt repeteren tot een workshop Zumba.

Showcase studio

De showcase studio is een plek waar dansgezelschappen hun producties kunnen tonen in de fase dat er nog volop gewerkt wordt aan dramaturgie, decor en choreografie. Deze showcase studio is uitgerust met hoogwaardige technische voorzieningen, waardoor hier ook bijvoorbeeld dansfilms kunnen worden opgenomen.

Ateliers voor kostuums en decor

Ook zijn hier de ateliers gevestigd waar kostuums en decors worden gemaakt. Deze ateliers bieden werkgelegenheid voor vakmensen in de kostuum- en decorontwerpen, en geven bezoekers de mogelijkheid om een kijkje achter de schermen te nemen en te zien hoe al dat moois tot stand komt.

Geluidsstudio

In de professioneel geoutilleerde studio kan muziek worden geproduceerd voor voorstellingen. Deze ruimte kan door alle gebruikers worden benut.

Beweging

Professioneel dansen is topsport. Daarom treffen we in het Danshuis een gym, pilatesstudio en een fysiotherapieruimte aan. Ook deze ruimte is bestemd voor alle gebruikers.

Daktuin

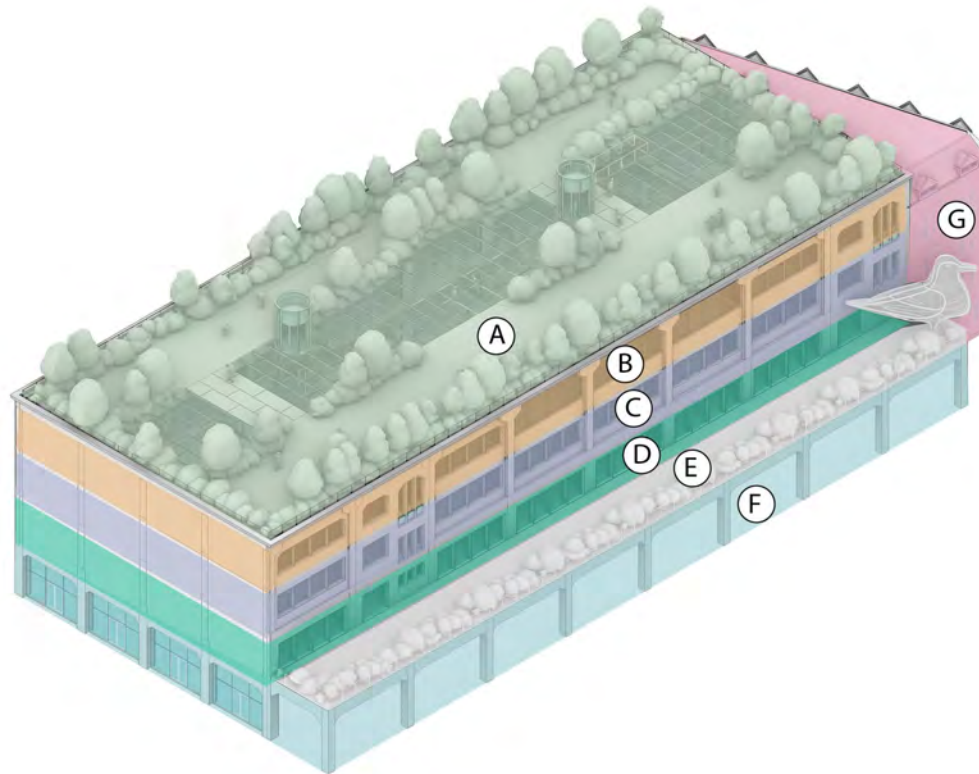
Dan komen we uit op de daktuin met uitzicht over de Maas en de stad. De daktuin is openbare, toegankelijke en inspirerende plek voor gebruikers en bezoekers.

Balkon & Kunstwerk

Op het gebouw staat tevens een meeuw ontworpen door Ma Yansong, de architect van FENIX. De meeuw is een passend symbool voor het Danshuis van beweging en balans.

In het Danshuis zijn alle functies toegankelijk en bestemd voor een diversiteit aan gebruikers.

Danshuis - indeling

- (A) Daktuin**
- (B) 3e etage**
 - Dansstudio's
 - Kledkamers
 - Health (fysiotherapie, pilatesstudio, fitnessruimte)
- (C) 2e etage**
 - Dansstudio's
 - Kledkamers
 - Kostuumatelier
 - Geluidsstudio
- (D) 1e etage**
 - Dansstudio's
 - Kledkamers
 - Showcase Studio
- (E) Balkon & kunstwerk**
- (F) Plint**
 - Tentoonstellingsruimte
 - Open Podium
 - Café
 - Infobalie & kantoor Danshuis
 - Garderobe & toiletten
 - Installaties
 - Danswinkel
- (G) Werkrumten Danshuis**

Danshuis - open podium

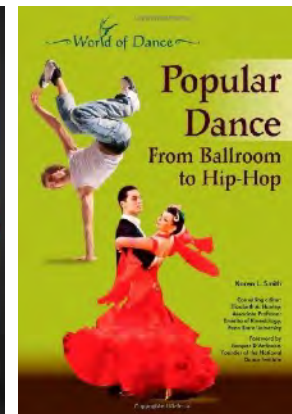

Danshuis - tentoonstelling

In de plint komt een tentoonstellingsruimte over dans: de 1e in Nederland. Hiertoe worden gesprekken gevoerd met de beheerder van de collecties van het Theater Instituut Nederland en het Nederlands Instituut voor de Dans.

Danswinkel

Infobalie en café

Referentie **Drents Museum**

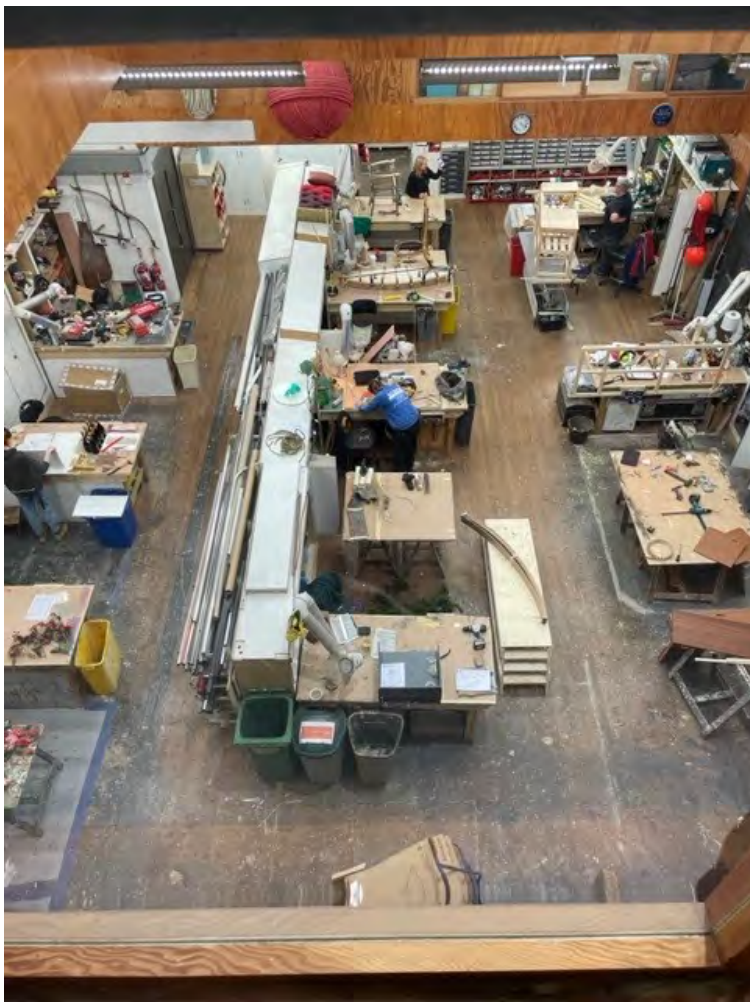
Referentie **Café Fondazione Prada**

Studio's en showcase studio

Ateliers en geluidsstudio

Decoratelier

In het Danshuis komt naast een kostuum-atelier, een decoratelier, een geluidsstudio tevens een videostudio met streaming en opname mogelijkheden. Zo kunnen ook op afstand danslessen of Masterclasses gevolgd worden.

Kostuumatelier

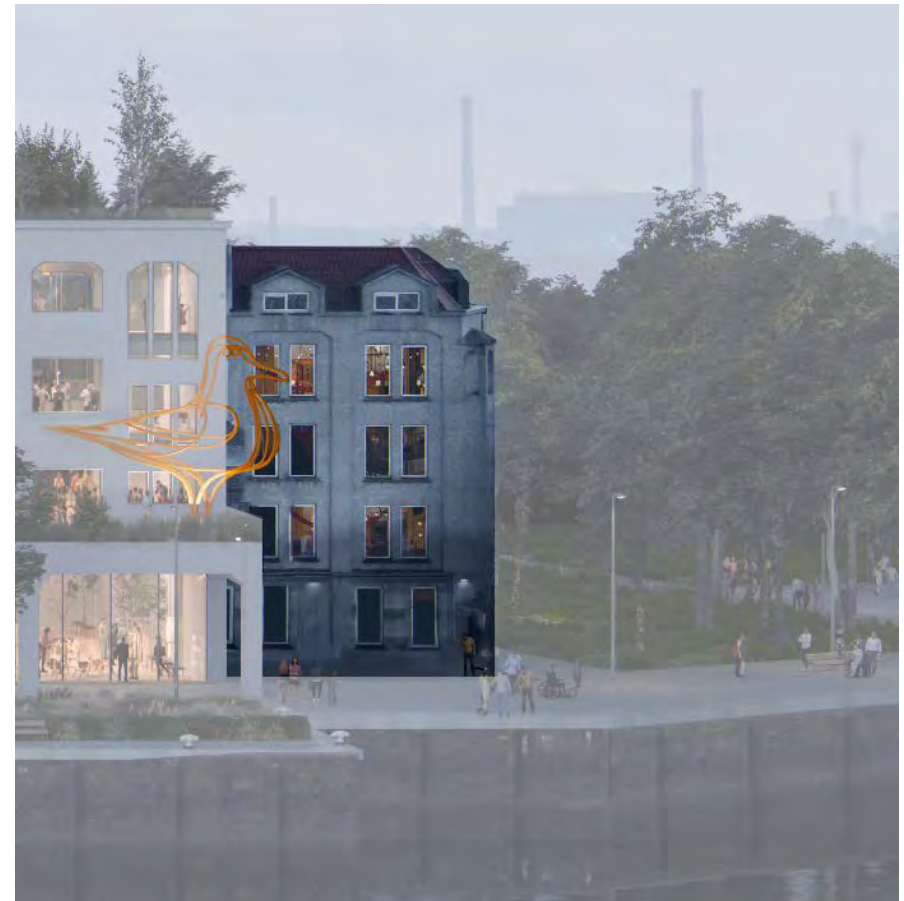

Geluidsstudio

Danshuis - kantoren

Het Danshuis geeft ruimte aan ca 80 FTE, 100 medewerkers. Dit zijn medewerkers van de organisatie van het Danshuis, maar ook van de vaste en flexibele gebruikers.

Deze medewerkers kunnen *shared spaces* gebruiken in het oorspronkelijke kopblok van Provimi; waar van oudsher de kantoren van de San Franciscoloods gevestigd waren. De ingang opent tevens naar het Buizenpark, wat hierdoor ook weer geactiveerd wordt.

**“Old ideas can sometimes use new buildings.
New ideas must use old buildings”**

Jane Jacobs (1916-2006)
Stadsactivist, journalist, auteur en
theoreticus Uit: Jane Jacobs. 'The Death
and Life of Great American Cities', 1961

Danshuis – draagvlak sector

Samen met Samuel Wuersten - mede-initiator van het Danshuis en artistiek algemeen directeur van het Holland Dance Festival - is Droom en Daad in gesprek gegaan met verschillende dansgezelschappen om van gedachten te wisselen over het Danshuis als aanvulling op de huidige infrastructuur van de danssector. De reacties waren stuk voor stuk positief en de noodzaak van dit initiatief werd benadrukt.

“Ik vind de plannen voor het danshuis te gek!!”

“Een huis waar echte ontmoetingen, dwarsverbanden en verbindingen kunnen plaatsvinden”

“Mooi plan en welkom op Katendrecht!!”

“Rotterdam beschikt over een ongekennde constellatie van dansculturen, -instellingen, unieke makers, gezelschappen en opleidingen. Rotterdam is daarnaast niet bang om te pionieren en te experimenteren. Dat maakt deze stad tot de gedroomde Stad van de Dans.

Dans en dans maken gaat over verbinden, ontmoeten en relaties aangaan. Dans laat ons ons verbazen over waartoe onze lichamen in staat zijn, dans viert het leven of geeft juist ruimte aan wat we moeilijk vinden. Dans is de oudste kunstvorm die we kennen en speelt in alle culturen een rol. Dans is niet abstract of moeilijk, maar is de minst opgesmukte kunstvorm die bestaat, omdat ze uitgaat van wat we allemaal gemeen hebben: het lichaam waarmee we in de wereld zijn.”

“Rotterdam ademt dans. Het dansaanbod in Rotterdam is dan ook groot en divers. Van breakdance tot moderne dans en klassiek ballet; in Rotterdam vind je de mooiste dansvoorstellingen, toonaangevende dansgezelschappen en de beste dansopleiding van Nederland. Dat diverse Rotterdamse dansinitiatieven hun krachten nu willen bundelen juichen wij van harte toe. Samen kunnen we meer mensen laten genieten van dans en de impact van dans op de samenleving vergroten. Als het grootste nationale en internationale expertisecentrum op het gebied van de fysieke en mentale gezondheid van podiumkunstenaars willen we graag een bijdrage leveren aan het danshuis Rotterdam. We willen onze jarenlange onderzoeks- en onderwijservaring inzetten en gezamenlijk met alle partners ervoor zorgen dat het danshuis het bruisende danscentrum van Nederland wordt.”

*“Ten eerste vind ik het een fantastisch idee wat volgens mij de **zichtbaarheid, diversiteit, toegankelijkheid en het profiel van dans ten goede komt** wat ook echt nodig is. Ik hoop dan ook van harte dat deze plannen realiteit worden, met name in een stad als Rotterdam waar reeds een rijke geschiedenis en danscultuur heerst.”*

▲ Artist's impression van het nieuwe Danshuis op Katendrecht. © MAD Architects

Plan voor uniek verzamelgebouw op Katendrecht met alle dansstijlen onder één dak

Alle dansstijlen onder één dak, dat is het plan voor het gloednieuwe Danshuis op Katendrecht. De unieke verzamelplek zou in het oude Provimi-pakhuis naast het nieuwe FENIX Museum moeten komen. De opening zal nog wel even op zich laten wachten: „We mikken op 2030.”

Raymond Rotteveel 02-03-23, 07:56 Laatste update: 02-03-23, 13:16

MAD unveils design for Danshuis and images of gigantic spiral staircase in Rotterdam

by Cajsa Carlson | 9 March 2023 | Leave a comment

Listen to this story: MAD unveils design for Danshuis and images of gigantic spiral staircase in Rotterdam. 02:31 by ADAURIS

Chinese studio MAD has revealed visuals of its design for the Rotterdam Center for Dance in the Netherlands, as well as photos of the spiral staircase being constructed for its museum next door.

Called Danshuis, the building will see an old riverfront warehouse named Provimi turned into a cultural destination that will hold dance studios, exhibition spaces and theatres.

Pakhuis veevoederfabriek Rotterdam omgetoverd tot Danshuis

2 March 2023, 15:54 uur
Rotterdam & België

In een pakhuis op Katendrecht in Rotterdam-Zuid waar nu nog veevoederfabriek Provimi is, moet in de tweede helft van dit decennium het Danshuis komen. Dat maakte de initiatiefnemers, de liefdadigheidsstichting Droom en Daad, bekend. De stichting heeft het plan voor het gebouw bij de gemeente Rotterdam ingediend. Het Danshuis moet plaats gaan bieden aan alle disciplines van dans en wordt volgens de stichting het eerste in zijn soort in Nederland.

MAD architects' dance center proposal in rotterdam nods to freedom and pluralism

architecture 149 shares connections: +460

DANSHUIS CENTER TO TRANSFORM ROTTERDAM'S RIVERFRONT

Once again, Netherlands based Droom en Daad Foundation has invited MAD Architects about its mission to transform Rotterdam's old Provimi warehouse into a new cultural destination along the Maas River. This new proposal will see the addition of a world-class dance center, Danshuis, equipped with professional dance studios, theatres, and exhibition spaces. Once completed, Danshuis will see the adjacent Felix Museum of Migration, MAD's first European cultural project. Together, the new institutions will materialize and strengthen the reconnection of the city's cultural fabric.

Danshuis – Internationale referenties

Royal Ballet School Bridge of Aspiration, Londen, Engeland

Sydney Dance Company, Dawes Point, Australië

“When we were able to build the Lucent Danstheater in The Hague as a home for NDT, things took to flight as I could never have imagined. Having this **home-base** and being able to **bring people from all over the world to create, perform and watch dance** had a huge impact, not just on the development of our three companies, NDT 1, 2, and 3, but on the **visibility and the presence of dance in general**. The building set **an example in the world**. It was a **clear statement** to give dance the position it deserves.”

Jiri Kylian
Choreograaf en voormalig artistiek
directeur van het Nederlands Dans
Theater, Den Haag

Danshuis – nieuwe culturele hub voor Rotterdam

Het Danshuis creëert niet alleen een levendige plek voor dans en cultuur, maar heeft ook een aanzienlijke positieve impact op de werkgelegenheid in Rotterdam en de bredere gemeenschap.

Lokaal

Met tal van fulltime banen en werkgelegenheid voor vele medewerkers draagt het Danshuis bij aan de lokale economie. Vanzelfsprekend biedt het Danshuis ook gelegenheid voor werkstages en leermogelijkheden, mede dankzij de samenwerking met Codarts en andere dansopleidingen in Rotterdam. Er is ruimte voor dans- stageplekken, maar ook op afdelingen als marketing, productie, educatie en development zullen stage plekken worden aangeboden. De positieve impact op de werkgelegenheid is een belangrijk aspect van het Danshuis, dat zowel de danssector als de bredere gemeenschap ten goede komt.

Internationaal

Het Danshuis zet Rotterdam internationaal op de kaart als cultureel innovatieve stad. De reacties uit het buitenland op het idee van het Danshuis waren unaniem positief – van New York tot Keulen. Rotterdam is de eerste Europese stad waar de dans beleefd en gevierd wordt, en waar het maakproces voor publiek zichtbaar is.

Nieuw cultureel concept

Flexibele middenzaal

Flexibele middenzaal

Het huidige Rotterdamse aanbod van theaterzalen voorziet niet in een zaal voor circa 350 bezoekers, een zogenaamde 'middenzaal'. Dit nieuwe culturele concept maakt deel uit van het aanbod FENIX Volttooid.

Behoefte middenzaal

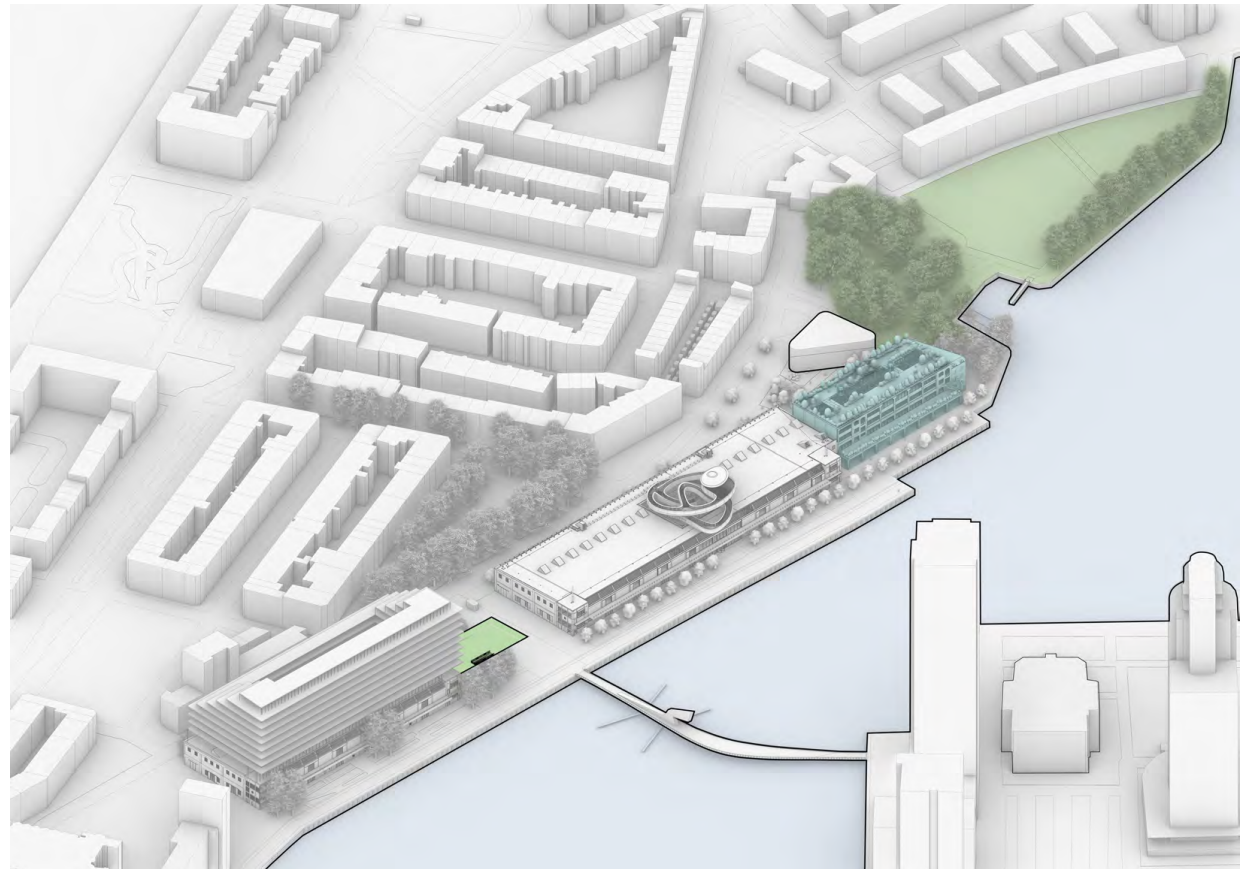
In een middenzaal kan programmering plaatsvinden die net uitstijgt boven het intieme, try-out karakter, maar (nog) niet geschikt is voor een grote zaal. Droom en Daad ziet een kans voor een flexibele middenzaal voor Katendrecht als onderdeel van het Danshuis. Als in de middenzaal geen dansvoorstelling geprogrammeerd is, wordt de middenzaal beschikbaar gesteld aan het culturele veld van de stad en die van de directe omgeving; Theater Walhalla, Werkplaats Walhalla, Conny Janssen Danst en FENIX. Droom en Daad verwacht dat de middenzaal circa 35.000 bezoekers per jaar trekt.

Locatie

Op het plein voor Provimi is ruimte voor een flexibele middenzaal. De ingang is aan de pleinkant, de foyer is georiënteerd op het Buizenpark, zodat ook het park geactiveerd wordt aan die zijde.

Ontwerp MAD

Om te zorgen dat FENIX Volttooid een architectonisch coherent karakter krijgt, ontwerpt MAD Architects de nieuwe middenzaal.

Voorzieningen buurt

Fenix Passage

Fenix Passage

In en van de buurt

De Kapenezen zien 'hun' wijk zienderogen veranderen. Dure woningen, minder voorzieningen en andere burens. Voor Droom en Daad is betrokkenheid met de buurt noodzakelijk. De missie van de stichting is om de stad Rotterdam nog mooier en sterker te maken voor haar bewoners en bezoekers. Geen elitaire culturele plekken, maar juist nieuwe hub's met Rotterdams DNA, in samenwerking met makers en publiek uit de stad.

Invulling Fenix Passage

De oorspronkelijke passage wordt in ere hersteld en biedt straks casco ruimten aan met basisinstallaties. Variërend van 30 m² tot 80 m² biedt dit ruimte aan circa 15 plekken voor voorzieningen. Een bakker bijvoorbeeld, of een kleermaker. Maar ook een kiosk of een kleine galerie kunnen hier gevestigd worden. Dit zijn commerciële initiatieven met een maatschappelijke inslag.

Voorzieningen buurt

**Ondergrondse fietsenstalling
Dolf Henkesplein**

Ondergrondse fietsenstalling Dolf Henkesplein

De toekomst is groen en Katendrecht krijgt een influx van bevolking. Het aantal fietsen neemt toe, waarvan vele elektrisch. Droom en Daad juicht dit toe, en biedt daarom als onderdeel van het aanbod FENIX Volttooid aan om een openbare fietsenstalling te creëren onder het Dolf Henkesplein, voor de hele buurt.

Bevorderen van groene mobiliteit

Om ervoor te zorgen dat Rotterdam ook in de toekomst bereikbaar, veilig en gezond blijft, is het belangrijk dat we anders kijken naar verkeer en vervoer in de stad. Door het aanbieden van een goed alternatief wordt het aantal auto's in de binnenstad verminderd. De ondergrondse fietsenstalling speelt hier een belangrijke rol in.

Tegelijkertijd waarborgen we parkeerplekken voor minder valide mensen; er zal genoeg gelegenheid zijn om iedereen op een verantwoorde wijze te kunnen ontvangen.

Ondergrondse fietsenstalling

Met de bouw van maar liefst 7000 nieuwe woningen in het vooruitzicht, neemt het aantal fietsen in de buurt aanzienlijk toe, vooral met de opkomst van elektrische fietsen. Door zoveel mogelijk fietsen ondergronds te stallen, wordt niet alleen de straat opgeruimd en het plein toegankelijk gehouden voor nood- en hulpdiensten, maar wordt ook het groene landschap behouden. De kaders van de stalling zijn bepaald door de oude fundering van de San Francisco loods die hier nog in de grond ligt.

Voorzieningen buurt

Levendige plint

Levendige plint

Het Danshuis brengt alle dagvensters - ochtend, middag en avond - een levendigheid op Katendrecht. Door activiteiten in het Danshuis, de voorstellingen, de danswinkel, de horeca, de buurtvoorzieningen in de Fenix Passage, de kantoren, de werkruimtes en de vele activiteiten voor kinderen, ouderen en publiek is er van 9 uur 's ochtends tot 23 uur 's avonds levendigheid. Gebruikers en publiek kunnen iedere dag tijdens alle dagvensters terecht, elkaar ontmoeten en activiteiten ondernemen.

Groene buitenruimte

Kade

Kade

Kade voor FENIX

Het klimaat verandert snel, en veel groen in een verdichtte stad is van levensbelang. De schaduw van bomen in de zomer, de flora en fauna en de verkoeling van groen staan voorop bij de ontwikkeling van nieuwe projecten. Daarom voegt FENIX Voltooid circa 3000m2 nieuw groen toe met de groene kade en de daktuin op het Danshuis, en krijgt het Buizenpark een kwaliteitsimpuls.

Kade

Met de komst van FENIX wordt de kade in samenwerking met de gemeente vergroend. De vergroening wordt doorgezet langs het Danshuis, en de kade wordt verbonden met het Buizenpark.

Het groene ontwerp van de kade voor FENIX wordt doorgetrokken langs de Provimi loods. Via het Buizenpark worden kade en Veerlaan verbonden en grijpen ze esthetisch in elkaar.

Referentie Kade Rotterdam

Groene buitenruimte

Buizenpark

Buizenpark

Het Buizenpark fungeert nu als een middelmatig park. De in onbruik geraakte Veerhaven en de gesloten Provimigevel dragen niet bij aan de kwaliteit. Het nodigt (vooral 's avonds) niet uit om lang in te verblijven. Binnen het aanbod FENIX Voltooid biedt Droom en Daad aan om van het Buizenpark een fijn buurtpark te maken. Met de komst van een flexibele middenzaal met foyer aan het Buizenpark, wordt ook dit deel van het park geactiveerd en is het 's avonds levendig.

Buizenpark, Rotterdam

Referentie Governors Island, New York

Groene buitenruimte

Daktuin

Daktuin

Het klimaat verandert snel, en veel groen in een verdichtte stad is van levensbelang. De schaduw van bomen in de zomer, de flora en fauna en de verkoeling van groen staan voorop bij de ontwikkeling van nieuwe projecten. Daarom voegt FENIX Voltooid circa 3000m² nieuw groen toe met de groene kade en de daktuin op het Danshuis, en krijgt het Buizenpark een kwaliteitsimpuls.

Daktuin

Het dak van het Danshuis wordt openbaar toegankelijk voor gebruikers en publiek. Er kan verpoosd worden, en het wordt geprogrammeerd. Denk bijvoorbeeld aan een openlucht Dansfilm-festival in de zomer. Hiermee wordt er circa 2000m² groen toegevoegd aan Katendrecht.

Referentie Metropolitan Museum New York

Transformatie cultureel erfgoed

Restauratie loods

“Stadsherstel juicht dit initiatief toe omdat het historisch ensemble van de pakhuizen wordt hersteld en de gebouwen publiekstoegankelijk worden. Beleving van dit bijzondere erfgoed door ruime (culturele) functies zou geweldig zijn voor de stad Rotterdam.”

Niels van der Vlist
Directeur Stadsherstel Rotterdam

Restauratie loods

De Fenixloodsen en de Provimi loods vormen van oorsprong één geheel

Geschiedenis

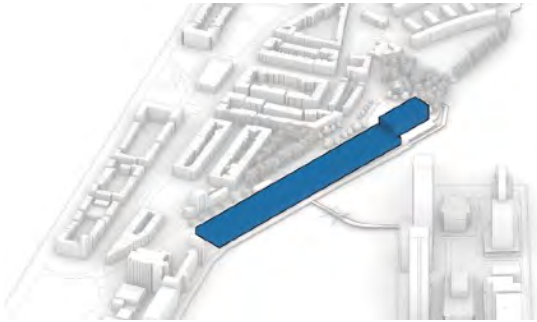
De Fenixloodsen hebben een rijke geschiedenis die teruggaat tot de negentiende eeuw. De San Francisco loods (nu: Fenixloodsen) werd in 1915 gebouwd door de Holland Amerika Lijn (HAL) en werd een belangrijk knooppunt voor de overslag van goederen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de loods echter grotendeels verwoest. Op initiatief van de HAL werd het gebruik van de Rijnhaven in 1947 opnieuw onder de loep genomen. De Wilhelminapier werd in zijn geheel ingenomen door de HAL en de gemeente kon zich richten op een nieuwe toekomst voor de restanten van de San Francisco loods. In 1948, tijdens de uitwerking van het bouwplan, brak er brand uit in de loods. Zo ontstond er één brede doorgang voorzien van een vrijstaande portiersloge. Vanaf de jaren '50 deed de naam 'Fenixloodsen' zijn intrede als nieuwe naam voor de San Francisco loods.

Parallel aan deze gebeurtenis ontwikkelde de Provimi loods zich als onderdeel van het complex. In 1954 huurde diervoederproducent Bonda een deel van de Fenixloodsen en de aangrenzende dienstwoningen en bracht hier zijn fabriek onder. In 1970 onderging het complex een grootscheepse verbouwing en logistieke reorganisatie, nodig vanwege de bouw van een 41 meter hoog silocomplex aan de zuidzijde van de bestaande fabriek. De bouw van het silocomplex heeft niet alleen het silhouet van het pakhuis, maar ook van heel Katendrecht voorgoed gewijzigd.

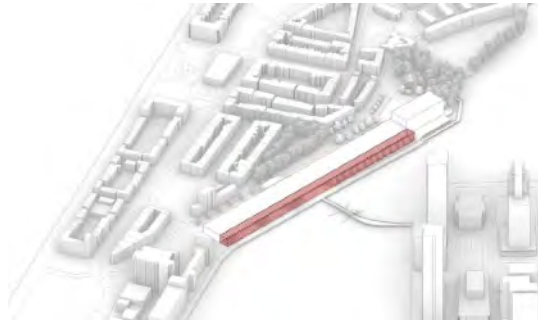
De loodsen, ontworpen door Cornelis Nicolaas van Goor en later aangepast door architect Dirk Hoekveen, hebben een bijzondere architectonische waarde. De Fenixloodsen markeren een overgang van negentiende-eeuwse neostijlen naar modernere architectuur, en zijn van onschatbare waarde voor het historische karakter van de stad.

Restauratie loods

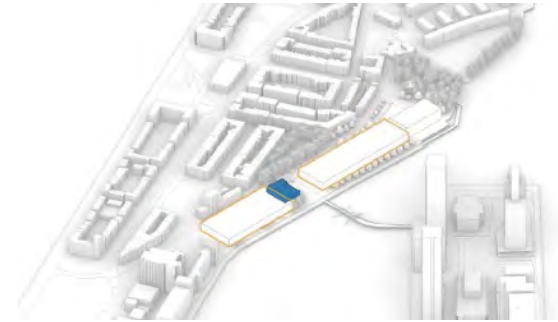
■ 1923 SAN FRANSICO LOODS

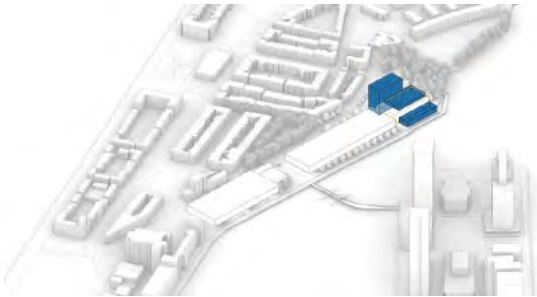
■ 1945 KADES VERWOEST

■ 1950 WEDEROPBOUW

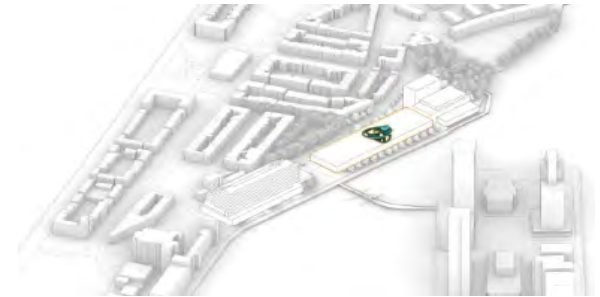
■ 1980 PROVIMI TOEVOEGINGEN

■ 2018 FENIX I HERONTWIKKELING

■ 2024 FENIX

Restauratie loods

Foto's midden en rechts: Rubén Darío Kleimeier

Architectonische ingrepen

Wereldwijd zijn talloze voorbeelden te vinden van historische loodsden, pakhuizen en industriële gebouwen die een nieuwe bestemming hebben gekregen. Succesvolle en relevante transformatie- projecten hebben met elkaar gemeen dat er bij de transformatie uitgegaan is van de architecturale- en cultuurhistorische waarden van een gebouw en kennis van het oorspronkelijk ontwerpconcept.

Dit betekent dat de oorspronkelijke constructies en historische details in de architectonische uitwerking niet zijn gladgestreken, weggepoetst of generiek zijn gemaakt. De gebouwen ademen de sfeer van weleer, maar zijn tegelijkertijd eigentijds. Aanpassingen of extensies van de gebouwen zijn bovendien dienend aan het oorspronkelijke gebouw, versterken het oorspronkelijke karakter, zijn niet te overheersend en voegen een nieuw hoofdstuk toe aan de historische gelaagdheid van gebouw of complex.

Architectonische ingrepen zijn ondersteunend aan het programma en het monument. FENIX is hier een goed voorbeeld van. Momenteel wordt de loods op een respectvolle manier gerestaureerd, waarbij in de afgelopen jaren de verborgen schoonheid van de loods tevoorschijn is gekomen.

De restauratieve keuzes die gemaakt zijn bij FENIX worden herhaald bij Provimi. Hierdoor ontstaat een consistent beeld. Ten gevolge van achterstallig onderhoud, in combinatie met de grootte van het gebouw, is er sprake van een grote restauratieopgave. Provimi is geen beschermd monument, wat het mogelijk maakt om ingrepen te doen. Toch heeft het gebouw een hoge bouw- en cultuurhistorische waarde en dienen keuzes zorgvuldig gemaakt te worden. Ingrepen zijn goed mogelijk met behoud van de kwaliteit.

Vanuit functionele overwegingen is het mogelijk om openingen en entrees toe te voegen. Aan de binnenzijde wordt een atrium gemaakt zodat er meer daglicht binnentreedt, net zoals bij FENIX. Bij ingrepen wordt gekeken naar de relatie met de monumentale delen en met het ontwerp voor FENIX.

Bij FENIX Voltoid hoort tevens het aanbod om een middenzaal te ontwikkelen op het plein voor Provimi. De hoge silo wordt hiervoor verwijderd. Om architectonisch consistent te zijn met FENIX, is Droom en Daad voornemens om MAD Architects te vragen de middenzaal te ontwerpen. Hierdoor vormt het culturele complex een eenheid en ontstaat er een nieuwe landmark voor Rotterdam.

FENIX – 1° étage

F

Facts & figures

- Ⓐ 8000m² Danshuis
- Ⓑ Circa 100 werknemers Danshuis
- Ⓒ Circa 80 FTE Danshuis
- Ⓓ Circa 500m² kade toegankelijk
- Ⓔ 2000m² groene daktuin toegevoegd aan Katendrecht
- Ⓕ Uniek in Nederland: permanente tentoonstelling over dans
- Ⓖ Rotterdamse dansgezelschappen aangesloten bij Danshuis
- Ⓗ Rotterdamse dansopleidingen aangesloten bij Danshuis
- Ⓘ Circa 40 FTE Fenix Passage
- Ⓙ 700 fietsen in ondergrondse fietsenstalling
- Ⓚ Circa 60.000 bezoekers p/j aan het Danshuis
- Ⓛ Circa 15 units voor buurtvoorzieningen
- Ⓜ Circa 35.000 bezoekers p/j aan de middenzaal
- Ⓝ Nieuwe verbinding van de kade met het Buizenpark

droom en daad

mad
architects